

Taula rodona

Treballar en conservació-restauració: present i futur

Alicia Ancho, Luís Crespo, Charo Fernández, Sílvia Llobet, Pau Maynés i Pere Rovira
Moderadora **Mireia Mestre**

CONCLUSIONS:

La nostra professió es caracteritza per una formació molt específica

- La formació en conservació-restauració ha de respondre a unes necessitats de la societat. Si la formació genera un excés de professionals que van directes a l'atur, el sistema no funciona perquè hi ha molta oferta de professionals i les administracions, en canvi, no incentiven la demanda.
- Hi ha especialitats que no tenen formació, com és el cas de la c-r de fotografia. Per exemple: un conservador-restaurador de document gràfic no pot intervenir en fotografia si no té la formació específica en aquest àmbit. Les administracions ens converteixen en conservadors-restauradors "multitasquing" / "todòlegs" i un conservadors-restaurador és un expert competent en la seva especialitat.
- Caldria unificar la formació fent un estudi reglat únic -hi ha facultats i escoles formant en paral·lel i en les mateixes especialitats-. Convindria una regulació del nombre de graduats que s'especialitzen cada any en els diferents àmbits, com es fa a França o, en altres disciplines, com la medicina.

Cal habilitar als conservadors-restauradors (registre de professionals)

- Cal combatre el problema de l'arbitrarietat en la contractació de professionals autònoms o empreses per part de l'administració, fins i tot per a les petites quantitats. Una solució és un registre de professionals que habiliti als conservadors-restauradors que vulguin treballar per l'administració o en patrimoni protegit legalment tal i com passa amb altres països.
- Cal afrontar un tipus d'avaluació periòdica per als professionals de les administracions contractats laborals o com a funcionaris, que valori el nivell de formació, d'actualització de coneixements, de publicacions, en definitiva on es valori si assoleix la seva excel·lència.
- Un registre de professionals evitaria que els concursos no se centressin en cercles tancats de professionals, evitaria l'intrusisme i seria exemple de transparència i igualtat.

Situació del conservador-restaurador en l'àmbit laboral

- Com que l'oferta laboral és escassa, cal obrir la mirada i buscar en altres àmbits d'actuació vinculats amb la conservació del patrimoni (un exemple és la gestió d'emergències en patrimoni, de la qual fins ara se n'ocupa la protecció civil sense coneixement dels béns que ha de protegir). Això, pot suposar una alternativa laboral.
- Cal reivindicar que hi hagi un increment de professionals conservadors-restauradors als museus i al centres patrimonials.
- Si en els museus hi hagués la figura del conservador-restaurador, aquest podria valorar les propostes dels professionals autònoms. Qui és, sinó, qui avalua les propostes de conservació i restauració quan s'han de contractar els seus serveis?
- Els conservadors-restauradors han d'anar ocupant llocs d'alts càrrecs per anar millorant, promovent i donant a conèixer la professió. És molt convenient, per exemple, que les

direccions del Centre de Restauració de Béns Mobles de Catalunya i de l'ESCRBCC estiguin ocupades per conservadors-restauradors.

- A Catalunya, s'ha anat enrere en algunes coses com per exemple el fet que ja no hi ha presència de la figura del conservador-restaurador en la Junta de Qualificació, Valoració i Exportació, que també existeix a Madrid, ni en la Junta de Museus de Catalunya. Hem tenir present que en aquests llocs es decideixen molts temes que afecten la conservació-restauració del patrimoni.
- El conservador-restaurador ha de publicar, ha de fer recerca, etc.. ja que el que fem és el que percep la societat i els polítics.

Per un decret a la Llei de Patrimoni Cultural Català, Ley del Patrimonio Histórico Español

- Tenint en compte que el conservador-restaurador és el responsable de la integritat física dels objectes, a la Llei de Museus o al Decret de personal tècnic i directiu dels museus hauria d'afegir-se un punt on constés que un museu, amb una col·lecció d'unes dimensions considerables, hauria d'estar obligat a comptar amb la figura del conservador-restaurador en plantilla. Cal recordar, a més a més, que a la Llei de Patrimoni Cultural Català tampoc no s'esmenta la figura del conservador-restaurador.
- Relacionat amb el punt anterior, cal reivindicar que el conservador-restaurador, a part de ser el responsable de la conservació preventiva, és l'únic que pot intervenir en els béns.
- La Llei de Patrimoni Cultural Català, similar a l'espanyola, té un decret vinculat a la protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic on sí surt la figura de l'arqueòleg com al professional amb estudis específics que ha de dirigir els projectes. Hem de treballar per aconseguir un decret específic de conservació-restauració del patrimoni on consti el rol del conservador-restaurador, ja que canviar la llei és molt més difícil.
- Depèn de la legislació adquirir una certa categoria en la professió de la conservació-restauració.

La importància de les associacions, el sentit corporatiu

- Cal treballar i moure'ns com un col·lectiu. Es reconeix que falta més sentit de cohesió corporatiu, més sentit d'associació, i de fet, som nosaltres els que treballem per canviar les coses.
- És a través de les associacions on es pot treballar per proposar canvis a la legislació.
- Es posa en valor una jornada com la Professió a debat que permet debatre, discutir i reflexionar sobre el moment actual de la professió i els professionals que treballen amb el patrimoni.